

رونق مجدد واکسن ضد آلزایمر

علت‌های بیماری آلزایمر هنوز کاملاً معلوم نیست. ظاهراً پلاک‌های زیان‌آور آلزایمر در بروز این بیماری نقش کلیدی ایفا می‌کنند. تا به حال برای مقابله با این بیماری که به زوال عقل منجر می‌شود راه‌حل بسزائی کشف نشده است.

علت‌های بیماری آلزایمر هنوز کاملاً معلوم نیست. ظاهراً پلاک‌های زیان‌آور آلزایمر در بروز این بیماری نقش کلیدی ایفا می‌کنند. تا به حال برای مقابله با این بیماری که به زوال عقل منجر می‌شود راه‌حل بسزائی کشف نشده است.

ده سال از نخستین باری که بررسی در زمینه کشف واکسنی مؤثر برای مقابله با بیماری آلزایمر با شکست مواجه شد می‌گذرد. شرکت‌کنندگان در این پژوهش به دلیل دریافت این واکسن به عفونت پرده مننژ دچار شدند. به این ترتیب این پژوهش بلافاصله متوقف شد.

در بیماران مبتلا به آلزایمر، ملکولی به نام بتا-آمیلوئید در غلظت بالا در مغز تجمع می‌کند و سلول‌های عصبی را مورد حمله قرار می‌دهد و نهایتاً منجر به فراموشی در بیمار می‌شود. محققان امیدوارند که به کمک واکسن بتوانند تجمع آمیلوئید را از بین ببرند. اما پژوهشی که ده سال پیش انجام گرفت، برای بیماران عوارض جانبی سنگینی را به همراه داشت.

نشانه‌های بهبود

نیچ متخصص مغز و اعصاب از دانشگاه زوریخ است که با وجود توقف این پژوهش به معاینه بیمارانی که در این پژوهش شرکت داشتند ادامه داد. در مورد بسیاری از آنها واکسن تزریق شده هیچ تأثیری به جا نگذاشته است، زیرا دستگاه ایمنی بدن آنها برای نشان دادن واکنش بیش از حد پیر بوده است.

به همین دلیل نیچ تنها روی بیمارانی تمرکز کرده است که دستگاه ایمنی بدن آنها به واکسن واکنش نشان داده است. او می‌گوید: «ما مشاهده کرده‌ایم که در بدن بیمارانی که به دلیل تأثیر واکسن پادتن بوجود آمده است، وضعیت بالینی آنها به ثبات رسیده است، یعنی پیشرفت بیماری تقریباً متوقف شده است.»

همین‌طور پرستارانی که مسئول مراقبت از این بیماران بوده‌اند از بروز نشانه‌های پیشرفت خبر داده‌اند. در عین حال راجر نیچ مغز بیمارانی که در گذشته‌اند را تشریح کرده و توانسته توضیحی برای توقف روند بیماری پیدا کند. او در جریان بررسی‌های خود مشاهده کرده که رسوب‌های پروتئینی که علت اصلی این بیماری هستند به طور واضح کاهش پیدا کرده و سلول‌های عصبی تا حدودی بهبود یافته‌اند. نیچ اعتقاد دارد که مکانیسم‌های بیولوژیکی این درمان روی سلول‌های عصبی مغز تأثیر مثبت گذاشته‌اند.

روش غیرمستقیم برای درمان آلزایمر

به این ترتیب درمان دستگاه ایمنی بدن در مقابل آلزایمر دوباره رایج شده است، اما این‌بار با روشی متفاوت. بیشتر محققان برای تحریک دستگاه ایمنی به ترشح پادتن به جای تزریق مستقیم واکسن به بدن، گزینه‌ای مطمئن‌تر را انتخاب می‌کنند. آنها خود در آزمایشگاه پادتن مورد نیاز برای مقابله با آلزایمر را تولید می‌کنند و سپس آن را به بدن بیماران تزریق می‌کنند. در حال حاضر بیش از ۴۰ پژوهش با ده نوع پادتن مختلف بر روی ده هزار بیمار مبتلا به آلزایمر در جریان است. نتیجه‌ی این روش قرار است تا پایان سال دیگر معلوم شود.